

Keski-Suomen kirkon henkisen huollon opas

Kirkon HeHu-toiminnan tehtävänä on tarjota sielunhoidollista tukea onnettomuuden uhreille, omaisille ja kaikille, joita tapahtuma on koskettanut.

HeHu toimii osana pelastustoiminnan kokonaisuutta ja informoi toiminnastaan aina paikallista seurakuntaa. Mikäli avunpyyntö on tullut tuomiokapitulista tai paikallisseurakunnasta, HeHu-ryhmä toimii paikallisseurakuntaa avustavana ryhmänä.

HeHu-ryhmä on moniammatillinen valmiusryhmä.

Ryhmän jäsenet ovat seurakunnan työntekijöitä.

HeHu-jäsenen toiminta hälytystilanteessa:

1. Ilmoita tekstiviestillä tai puhelimella olevasi käytettävissä HeHu-tehtävään. Jos et kykene vastaanottamaan tehtävää, älä lähetä turhaa viestiä tai soita. Tilanteesi muuttuessa ota yhteyttä hälytysviestin lähettäneeseen HeHu-johtajaan.
2. Kirjaa ylös tapaamispaikka ja sovittu ajankohta sekä HeHu-johtajan nimi ja puhelinnumero.
3. Ilmoita seurakuntasi kirkkoherralle/lähiesimiehelle HeHu-tehtävään lähdöstä.
4. Valmistaudu lähtemään tapahtumapaikalle:
 - Pukeudu säähän sopivasti. Laita päälle HeHu-liivi ja ota mukaan henkilökortti sekä matkapuhelin ja laturi. Jos sinulla on virkapaita, pue se päälle liivin lisäksi.
 - Ota mukaan muut henkilökohtaisesti välttämättömät tavarat esim. lääkkeet, henkilöllisyystodistus, rahapussi sekä työ- ja kotiavaimet.
5. Tapahtumapaikalla ilmoittaudu HeHu-johtajalle.
6. Huolehdi omasta jaksamisestasi ja informoi tarvittaessa HeHu-johtajaa tilanteessa tapahtuvista muutoksista.
7. Kun HeHu-toiminta päättyy, huolehdi tarvitsemasi levon ja tuen saamisesta. Ole tarvittaessa yhteydessä HeHu-vastaavaan ja oman seurakuntasi kirkkoherraan/lähiesimieheesi.

HUOM!

Työtehtävät, jotka hoidetaan ensisijaisesti HeHu-hälytyksestä huolimatta:

- Jumalanpalveluselämä: messu tai muu kirkollinen toimitus.
- Alle kouluikäisten tilanteet.
- Leiri tai retki, varsinkin turvallisuusvastuussa ollessa.

Ohje kirkkoherroille kirkon henkisen huollon hälyttämisestä:

Seurakunnassa sattuu paikallisia akuutteja kriisitilanteita, joiden hoitaminen vie voimavaroja yli sen, mitä seurakunnalla on käytettävissä. Näissä tilanteissa maakunnallinen HeHu-valmiusryhmä on käytettävissä.

Paikallisen seurakunnan kirkkoherra arvioi tilanteen ja hälyttää paikalle maakunnallisen HeHu-valmiusryhmän.

1. Kirkkoherra soittaa tai laittaa tekstiviestin hälytysryhmän jäsenille.

Pastori Satu Konsti, Jyväskylän seurakunta puh. 050 322 7866

Rovasti Simo Lampela, Muuramen seurakunta puh. 050 594 3216

Diakoniatyöntekijä Elina Romar, Jyväskylän seurakunta puh. 040 560 9910

Pastori Marika Närhi, Äänekosken seurakunta puh. 050 357 7813

Diakoni Unto Mikkonen, Äänekosken seurakunta puh. 040 5250 764

Hiippakuntasihtööri Jukka Helin, Lapuan hiippakunta 040 6461906

2. Hälytyksen saanut ottaa yhteyttä kirkkoherraan ja pyytää alustavan tilannekuvauksen.

Kirkkoherra kertoo:

- Mitä on tapahtunut?
- Kuka vastaa tapahtumapaikalla toiminnasta?
- Missä osoitteessa HeHu-valmiusryhmä kokoontuu aloittamaan toiminnan?

3. Kirkkoherra ohjeistaa HeHun toimintaa paikan päällä.

4. Kirkkoherra sopii toiminnan lopettamisesta HeHu-johtajan kanssa (hälytyksen vastaanottaja).

HeHu-johtajan toiminta hälytystilanteessa:

1. Hälytyksen vastaanottanut HeHu-johtaja ottaa yhteyttä toisiin hälytysryhmän jäseniin ja käy keskustelun siitä, kuka johtaa tilannetta ja mitkä ovat tiedottajan, kenttäjohtajan ja HeHu-johtajan roolit.

2. Kirjaa ylös tapahtumat: kellonaika, saatu tehtävä tai käsky, kuka ja missä mitäkin tehtävää hoitaa. HeHu-johtaja voi kutsua itselleen sihteerin.

3. Ottaa yhteyttä hälyttäjään (112/ kirkollinen taho) ja pyytää alustavan tilannekuvauksen.

- Mitä on tapahtunut?
- Kuka vastaa tapahtumapaikalla toiminnasta (voi olla myös yksikön nimi)?
- Mihin osoitteeseen HeHu-valmiusryhmä menee?
- Päättää, mihin osoitteeseen HeHu-valmiusryhmä kokoontuu toiminnan alkaessa.

RKSP2 puh. 040 355 9664 (päivystävä päällikkö, pelastuslaitos)

4. Ilmoittaa muille HeHu-valmiusryhmän jäsenille käyttäen seuraavaa tekstiviestipohjaa:

- HeHuhälytys: [Onnettomuustyyppi, paikkakunta](#)
- HeHu kokoontuu osoitteessa: _____
- Ilmoita, milloin olet käytettävissä ja mihin aikaan saavut
- HeHu-johtaja: [nimi ja puhelinnumero](#)

Jokaisessa HeHu-ryhmälle lähtevästä viestistä tulee käydä ilmi HeHu-hälytys ja HeHu-johtajan nimi.

5. Ilmoittaa tekstiviestillä tai soittamalla käytettävissä olevan HeHu-valmiuden maakunnallisen johtoryhmän seurakunnan edustajalle ja tapahtumapaikan seurakunnan kirkkoherralle.

Kai Jantunen 0400 398 168, Simo Lampela 050 594 3216, dekaani Juha Muilu, 050 564 3071

6. Valmistautuu lähtemään paikanpäälle.

- Pukeudu säänmukaisesti: HeHu-liivi päälle, kortti ja matkapuhelin sekä laturi mukaan.
- Ota mukaan muut henkilökohtaisesti välttämättömät tavarat esim. lääkkeet, henkilöllisyystodistus, rahapussi, koti- ja työavaimet.

7. Ilmoittaa paikanpäällä HeHun saapumisesta saamalleen yhteyshenkilölle, pelastusjohdolle.

8. Johtaa HeHu-toimintaa ja informoi HeHu-vastaavaa tilanteesta sekä maakunnallisen johtoryhmän toimiessa seurakunnan edustajaa.

9. Huolehtii omasta jaksamisestaan ja tilanteen pitkittyessä HeHu-ryhmäläisten työvuorolistasta.

10. Ilmoittaa HeHu-toiminnan loppumisesta paikalliselle kirkkoherralle ja HeHu-ryhmäläisille.

11. Järjestää mahdollisuuden tilanteen purkuun sopivassa paikassa heti HeHu-toiminnan loputtua sekä muutaman päivän päästä. Tarvittaessa pyytää HeHu-vastaavan apua.

12. Huolehtii loppuraportin tekemisestä yhdessä HeHu-vastaavan kanssa.

Keski-Suomen HeHu-organisaatio ja toimijoiden roolit:

HeHu kuuluu hallinnollisesti sairaalasielunhoidon alle. Sairaalasielunhoidon johtokunta päättää HeHu-toimintaan varattavista määrärahoista ja toimintasuunnitelmista.

HeHu-vastaava (Simo Lampela):

- Koordinoi Keski-Suomen HeHu-toimintaa: suunnittelee koulutustoimintaa, huolehtii jälkipuinnin/työohjauksen järjestämisestä hälytyksen jälkeen, informoi seurakuntien johtoa HeHu asioista.
- Huolehtii loppuraportin tekemisestä ja toiminnan kehittämistä kokemusten pohjalta yhdessä viranomaisten kanssa.

HeHu-asioiden sihteeri (valitaan hälytysryhmän jäsenistä):

- Järjestää HeHu-koulutukset.
- Hoitaa budjettivalmistelut ja toimintakertomuksen sairaalasielunhoidon johtokunnan käsittelyyn.
- Informoi HeHu-ryhmän yhteyshenkilöitä ja HeHu-valmiusryhmän jäseniä.
- Pitää yhteyttä eri yhteistyötahoihin: sairaanhoitopiiriin, pelastuslaitokseen, poliisiin, hätäkeskukseen ja Mobileen sekä sosiaalipäivystyksen johtoryhmään ja SPR:n ja VAPEPAN valmiuspäälliköihin.

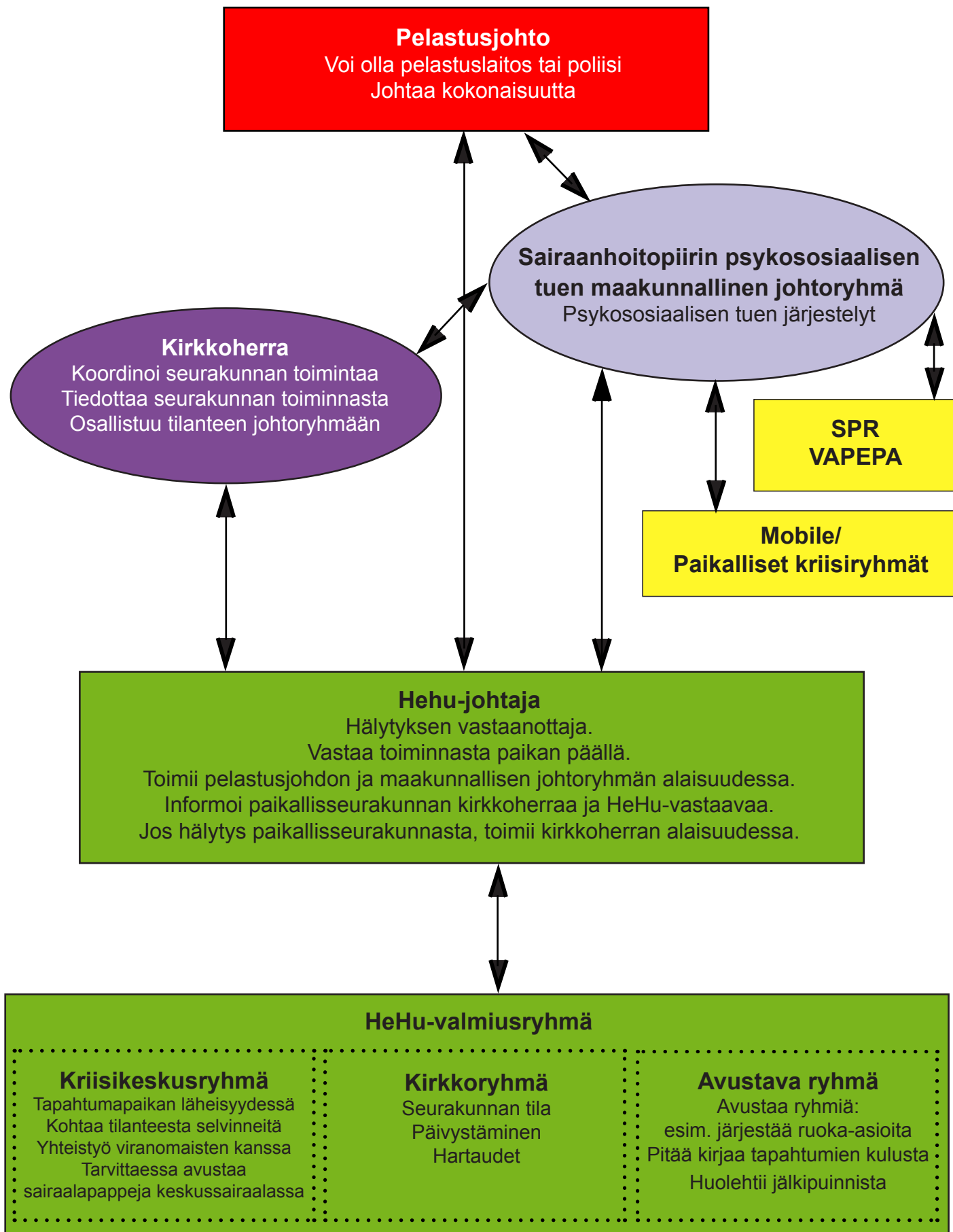
Seurakunnan HeHu-yhteyshenkilöt:

- Huolehtii oman seurakuntansa työntekijöiden informoinnista HeHu-toiminnasta.
- Jos kahdella seurakunnalla on yhteinen HeHu-yhteyshenkilö, tämä henkilö huolehtii molempien seurakuntien informoinnista.
- Tiedottaa HeHu-toiminnasta paikallisia viranomaisia: poliisia, paikallista sosiaalipäivystystä sekä kriisiryhmää/terveyskeskusta.
- Yhteyshenkilö voi kuulua HeHu-valmiusryhmään.

HeHu-valmiusryhmän jäsenen tehtävät ja velvollisuudet

- Sitoutuu osallistumaan HeHu-ryhmän koulutuksiin.
- Sitoutuu hälytystehtävän vastaanottamiseen. Jäsen arvioi itse, voiko hän ottaa vastaan hälytystehtävän alustavan tilannekuvauksen perusteella. Esteen päätyttyä hän voi tulla mukaan HeHu-toimintaan tarvittaessa. Jäsen ilmoittautuu HeHu-johtajalle. Tarpeen arvioi HeHu-johtaja.
- Työtehtävät, jotka hoidetaan ensisijaisesti HeHu-hälytyksestä huolimatta: jumalanpalveluselämä (messu tai muu kirkollinen toimitus), alle kouluikäisten tilanteet, leiri tai retki, varsinkin turvallisuusvastuussa ollessa.

Keski-Suomen HeHu-organisaatio toiminnan aikana

HeHu-johtajan roolista ja ryhmäläisten vastuusta:

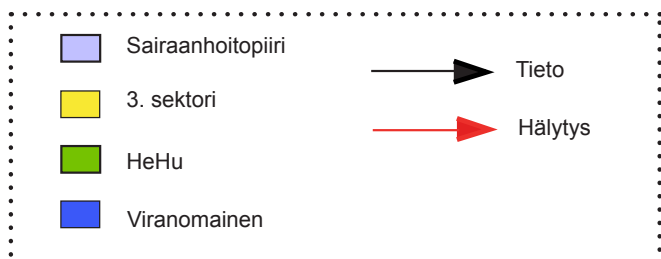
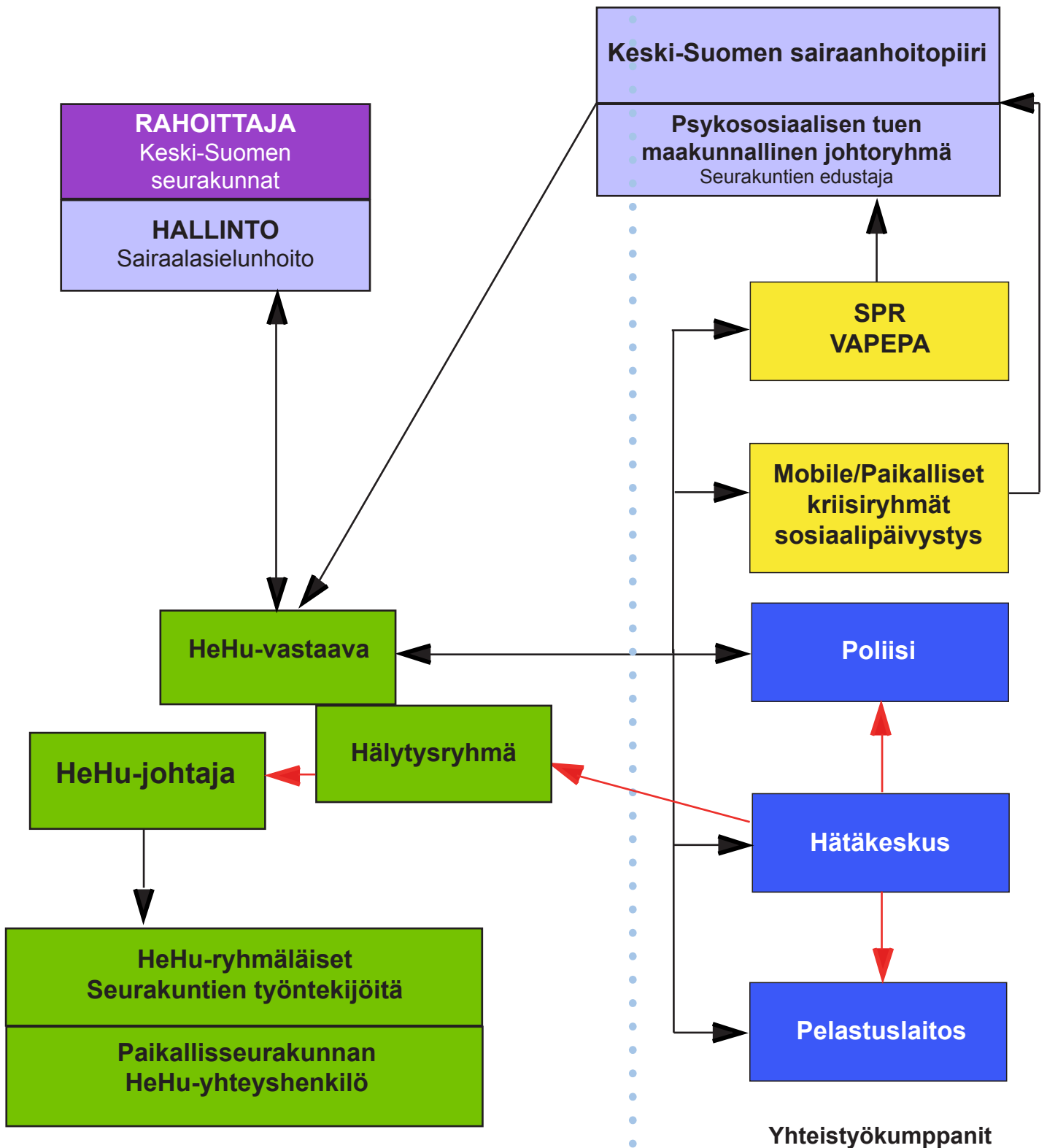
HeHu-johtajan tulee noudattaa yleisessä johtovastuussa olevan viranomaisen (kaaviossa pelastusjohto) käskyjä ja neuvoja. Psykososiaalisen tuen maakunnallisen johtoryhmän ollessa toiminnassa HeHu-toiminta on osa psykososiaalisen tuen toimintaa ja HeHu-johtajan tulee huolehtia siitä, että hän antaa johtoryhmän seurakunnalliselle edustajalle Kai Jantuselle tarvittavat tiedot käytettävissä olevista resursseista.

Paikallisseurakunnan kirkkoherraa on tärkeää informoida tilanteesta ja tilanteen kehittymisestä. Mahdollisuuksien mukaan kirkkoherra voi osallistua psykososiaalisen tuen johtoryhmän toimintaan.

Viranomaistoiminnan yleinen johtovastuu on sidoksissa tapahtuman luonteeseen. Kun kyseessä on selkeä pelastustehtävä (esim. liikenneonnettomuudet ja tulipalot), yleisjohtovastuu on pelastuslaitoksella. Kadonneen henkilön etsintöjä puolestaan johtaa poliisi; VaPePa ja muut toimijat toimivat tällöin poliisin alaisuudessa. Poliisi johtaa myös tilanteita, joissa on rikolliseen toimintaan liittyvä konkreettinen väkivallan uhka (esim. kouluammukset ja pommiuhkaukset).

Kaikkien toimijoiden on aina syytä ottaa huomioon turvallisuutta vaarantavat uhkat. Tapahtumapaikoille tai niiden välittömään läheisyyteen ei saa mennä suinpäin, vaan tähän on saatava yleisjohtovastuussa olevan viranomaisen lupa.

Kirkon henkinen huolto Keski-Suomessa

HeHu-johtaja on yksi hälytysryhmän jäsenistä

Kirkon henkisen huollon periaatteet Keski-Suomessa:

Hallinnollinen asema

1. Keski-Suomessa kirkon henkisen huollon toiminta on sairaalasielunhoidon yhteisjohtokunnan alaista.
2. Sairaalasielunhoidon yhteisjohtokunta käsittelee ja hyväksyy vuosittain toimintasuunnitelman ja budjetin HeHu-toiminnalle.
3. HeHu-valmiusryhmän jäsenet ovat aina oman seurakuntansa työntekijöinä mukana HeHu-toiminnassa.

Taloudelliset asiat

4. HeHu-toiminnan kustannukset rahoitetaan samalla maksuosuuksien jakoperusteella kuin muukin sairaalasielunhoidon toiminta.
5. Sairaalasielunhoidon budjetissa on oma tili HeHu-toimintaa varten.
6. HeHu-toiminnan vuosibudjetti kerätään samassa yhteydessä kuin sairaalasielunhoidon normaali maksuosuus.
7. HeHu-toiminnan budjetista kustannetaan palkkoja lukuun ottamatta kaikki HeHu-toimintaan osallistumisesta johtuvat kulut voimassa olevan virkaehtosopimuksen mukaisesti.
8. Mikäli HeHu-toimintaan varattu määräraha ylittyy, kerätään ylimääräinen sairaalasielunhoidon maksuosuuksiin perustava maksu Keski-Suomen seurakunnilta.

Kirkon henkisen huollon työntekijän tunnisteet:

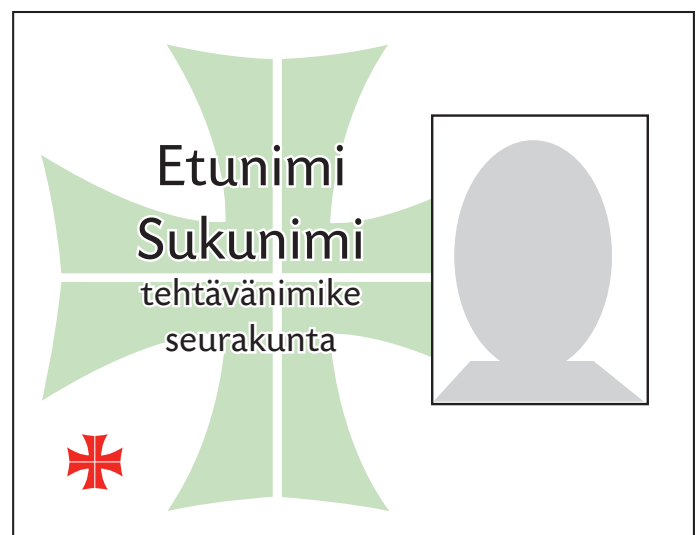
Valtakunnallisesti kirkon henkisen huollon tunnus on vihreä heijasteliivi, jossa on kirkon HeHu-toiminnan symboliksi kehitetty punainen ristikuvio sekä teksti kirkko/kyrkan. Liiviä käyttävät kaikki kirkon henkisen huollon periaateisiin sitoutuneet Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntien HeHu-valmiusryhmät.

Kuvassa on Keski-Suomessa käytössä oleva HeHu-liivi.

Keski-Suomen HeHu-henkilökortti on kuvallinen kortti, josta käy ilmi työntekijän seurakunta ja tehtävänimike. HeHu-kortti helpottaa tunnistamista hälytystehtävissä, mutta kortti ei ole henkilöllisyystodistus.

Kortin taustalla on vihreä kirkon henkisen huollon risti.

Purkukeskustelun kulku:

Johdanto

- ryhmän esittely
- kokouksen tarkoituksen selittäminen
- motivaation herättäminen
- rohkaisu osallistua
- istunnon kulku

Keskustelu asiasta

- mitä tapahtui
- kertomista ja keskustelua asiasta
- yhteenveto faktoista, ajatuksista ja tunteista
- lisäävun tarpeen arviointi

Informaatio/opetus

- yhteenveto faktoista
- mahdolliset tulevat reaktiot
- käytännön opetus

Lopetus

- uusi kokoontuminen?

(c) krov Sauli Keskinen, Ilmavoimien esikunta 5.3.2014

KIRKKO
KYRKAN